

NOTAT FRA UDENRIGSMINISTERIET TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

Om Kommissionens delegerede forordning af 8.7.2016 om ændring af bilag I til Rådets forordning (EF) nr. 1528/2007 om anvendelse af de ordninger for varer med oprindelse i bestemte lande i gruppen af stater i Afrika, Vestindien og Stillehavet (AVS), der er fastlagt i aftaler om indgåelse af økonomiske partnerskabsaftaler eller i aftaler, som fører til indgåelse af økonomiske partnerskabsaftaler

KOM-dokument 11104/16, 11105/16, 11107/16, 11108/16, 11109/16, 11110/16

Resumé

Kommissionen har den 8. juli 2016 udstedt delegerede retsakter vedrørende Kenya, Ghana, Elfenbenskysten, Namibia, Swaziland og Botswana. De delegerede retsakter fastlægger, at de pågældende seks lande vil miste den begunstigede markedsadgang, de har til EU i henhold til MAR-forordningen, hvis ikke de færdigforhandlede økonomiske partnerskabsaftaler (EPA'erne) mellem EU og hhv. EAC, ECOWAS og SADC ratificeres af de pågældende lande inden den 1. oktober 2016.

I krafttræden af den delegerede retsakt og en samtidig manglende ratifikation af EU-EAC EPA'en fra EACs side vil i praksis indebære, at varer fra Kenya per 1. oktober 2016 vil blive pålagt told i overensstemmelse med EUs generelle præferencesystem (GSP), ud fra landets udviklingsmæssige status. Det betyder en væsentlig højere told på varer fra Kenya til EU, der er Kenyas største marked.

Status for ratifikationsprocessen varierer for de seks landes vedkommende. Hvad angår Kenya er det intern uenighed i EAC og deraf følgende manglende vilje til at underskrive EU EAC EPA'en, der blokerer. Dermed er Kenya, der ellers gerne ville finalisere aftalen, også afskåret fra at kunne ratificere. Ghana og Elfenbenskysten har - med udsigt til, at ECOWAS ikke inden for rimelig tid undertegner den fulde EPA, der blev initialiseret med EU den 30. juni 2014 - valgt at ratificere deres "gamle" bilaterale midlertidige EPA'er individuelt. SADC har undertegnet EU-SADC EPA'en, og ratifikationen i Namibia, Swaziland og Botswana er på sporet.

Den eventuelle effekt af de delegerede retsakter forventes ikke at have konsekvenser for miljøet eller beskyttelsesniveauet.

Regeringen støtter, at EU søger at formå EPA-partnerlandene i ECOWAS, EAC og SADC til at færdiggøre deres ratifikation inden for et rimeligt tidsrum, samtidig med at man fra dansk side er parat til at udvise en grad af fleksibilitet, hvis der er begrundet formodning om, at ratifikationen reelt er nært forestående og vil 6 dage fra oversendelse af nærværende notat lægge dette til grund.

Baggrund

EU vedtog i 2007 den særlige markedsadgangsforordning (MAR) for de lande i Afrika, Vestindien og Stillehavsregionen (AVS-lande), der som minimum havde indgået en foreløbig varehandelsaftale (interim EPA) med EU under forhandlingerne om fulde Økonomiske Partnerskabsaftaler (fulde EPA'er). Det oprindelige formål var at sikre, at disse AVS-lande

kunne opretholde deres markedsadgang i EU i en overgangsfase, indtil de havde undertegnet og ratificeret deres respektive indgåede EPA-aftaler. De pågældende AVS-lande opnåede således en særlig gunstig markedsadgang (toldfri og kvotafri) på grund af en begrundet forventning om, at deres ratifikation af aftalerne var nært forestående. Ordningen blev betragtet som værende yderst vigtig for de omfattede AVS-lande, der ikke er kategoriserede som mindst udviklede og derfor ikke har toldfri og kvotafri adgang til EUs marked gennem den såkaldte ”Alt-undtagen-våben”-forordningen (EBA).

Den 21. maj 2013 vedtog Rådet og Europa-Parlamentet en ændring til MAR-forordningen således, at den begunstigede markedsadgang i EU for de AVS-lande, som ikke havde undertegnet og truffet de nødvendige forholdsregler til at ratificere de respektive EPA-aftaler, ville bortfalde per 1. oktober 2014. Begrundelsen for denne vedtagelse var, at ordningen i henhold til WTO’s regelsæt (herunder særligt mestbegunstigelsesprincippet, der tilsiger, at der ikke må gives præferentiell markedsadgang til en vilkårlig gruppe lande) var WTO-stridig og ikke kunne videreføres.

Det lykkedes i løbet af 2014 EU at færdigforhandle udviklingsvenlige økonomiske partnerskabsaftaler (EPA’er) med landene i regionerne Vestafrika (ECOWAS/EMOA), det sydlige Afrika (SADC) og til slut Østafrika (EAC).

EAC nåede dog først at færdigforhandle EPA’en den 16. oktober 2014, hvorfor Kenya i perioden fra den 1. oktober 2014 til den 25. december 2014 midlertidigt mistede den begunstigede markedsadgang, der var dikteret af MAR-forordningen. Per 25. december 2014 blev Kenya genindsat under forventning om, at EAC ville underskrive og ratificere EPA’en inden for ”et rimeligt tidsrum, således at aftalens ikrafttrædelse ikke ville blive unødvendigt forsinket” (ordlyd fra MAR-forordningen).

ECOWAS indgik aftale om EPA’en den 30. juni 2014, hvorfor Ghana og Elfenbenskysten opretholdt MAR-forordningens gunstige markedsadgang efter den 1. oktober 2014.

Endelig blev EPA'en med SADC færdigforhandlet den 15. juli 2014. Det indebærer, at Namibia, Swaziland og Botswana opretholdt MAR-forordningens gunstige markedsadgang efter den 1. oktober 2014.

Kommissionen har med den ændrede MAR-forordning fået beføjelse til at vedtage delegerede retsakter, der fratager landene deres MAR-dikterede gunstige markedsadgang, hvis ratifikationen af de relevante EPA-aftaler ikke har fundet sted inden for et rimeligt tidsrum og ikrafttrædelsen af aftalen derfor bliver urimeligt forsinket.

Kommissionen har den 8. juli 2016 udstedt delegerede retsakter vedrørende Kenya, Ghana, Elfenbenskysten, Namibia, Swaziland og Botswana. Disse delegerede retsakter fastlægger, at de pågældende seks lande vil miste den begunstigede markedsadgang, der følger af MAR-forordningen.

For Kenyas vedkommende vil det i praksis indebære, at varer vil blive pålagt told som øvrige GSP-lande (GSP er forkortelsen for det såkaldte General System of Preferences, der fastlægger markedsadgangen til EU for udviklingslande gradueret efter landenes udviklingsmæssige status).

Baggrund om de økonomiske partnerskabsaftaler, EPA'erne

Formålet med EPA'erne har været at skabe de nødvendige stabile forudsætninger for handel og investeringer for udviklingslandene i Afrika, Vestindien og Stillehavet. Gennem AVS-landenes øgede integration i den globale økonomi vil EPA'erne kunne bidrage til fattigdomsbekæmpelse og udvikling samt fremme af regional integration og regionale værdikæder. EPA'erne omfatter desuden et EPA støtteprogram, hvorigennem EU yder støtte til handel, landbrug, infrastruktur, energi og kapacitetsopbygning af civilsamfundet. Regeringen støtter EU's forhandling og indgåelse af EPA'er, der er fleksible og udviklingsvenlige

Formål og indhold

Kommissionen valgte den 8. juli 2016 at udstede de seks delegerede retsakter med basis i den ændrede MAR-forordning vedtaget 21. maj 2013, hvorefter Kommissionen har beføjelse til at vedtage delegerede retsakter, der fjerner partnerlande fra MAR-forordningens annex I. Dette vil ske per 1. oktober 2016, ud fra en betragtning om, at ratifikationen af de relevante EPA-aftaler ikke har fundet sted inden for ”et rimeligt tidsrum og at ikrafttrædelsen af aftalen derfor bliver urimeligt forsinket.”

Status for ratifikationsprocesserne

I Vestafrika: Den færdigforhandlede fulde EPA mellem ECOWAS og EU afventer fortsat undertegnelse. Der er stor sandsynlighed for, at det ikke nås at få alle de berørte lande med inden den 1. oktober 2016. Ghana og Elfenbenskysten har i stedet mulighed for at undgå handelsforstyrrelser, hvis de ratificerer deres ”gamle” foreløbige bilaterale EPA'er fra 2007. Ratifikationsprocessen er, ifølge senest tilgængelige oplysninger, i begge lande ved at være nået i mål.

EPA'en med SADC blev undertegnet den 10. juni 2016 af EU og Botswana, Lesotho, Mozambique, Namibia, Sydafrika og Swaziland. Processen med at ratificere aftalen er allerede ved at være i mål. Der er således gode udsigter til, at Botswana, Namibia og Swaziland vil undgå handelsforstyrrelser, fordi den nye EPA-aftale vil kunne træde i kraft, inden de falder ud af MAR-forordningen per 1. oktober 2016.

EPA'en med EAC blev færdigforhandlet den 16. oktober 2014 af EU og Burundi, Kenya, Rwanda, Tanzania og Uganda. Undertegnelsen var fastsat til at finde sted den 18. juli 2016, men blev aflyst på grund af intern uenighed i EAC-gruppen. Modsat hvad angår de vestafrikanske lande, findes der ikke bilaterale foreløbige EPA-aftaler med EAC-landene. Kenya, der er det eneste EAC-land, som ikke er kategoriseret som mindst udviklet, står således til at miste sin MAR-fastsatte præferentielle adgang per 1. oktober 2016 uden at være dækket af den færdigforhandlede EAC-EPA, med mindre samtlige EAC-landene underskriver forinden.

De delegerede retsakter kan kun træde i kraft, hvis Rådet og Europa-Parlamentet ikke inden for den i forordningen fastsatte frist har gjort indsigelse, jf. TEUF artikel 290. I følge MAR-forordningen har Rådet to måneder fra udkast til delegeret retsakt foreligger til at gøre indsigelser overfor retsakterne. Rådet har i den forbindelse også mulighed for at få forlænget fristen.

Europaparlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet vil få forelagt den delegerede retsakt.

Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

Konsekvenser

For så vidt angår de statsfinansielle konsekvenser forventes disse at ske indirekte via EU-budgettet i form af ændringer i toldindtægter. Dog berøres danske statslige indtægter også marginalt, idet en mindre del af toldprovenuet går til de enkelte medlemslande. Højere indtægter vil alt andet lige medføre et marginalt lavere dansk bidrag.

Den eventuelle effekt af de delegerede retsakter forventes ikke at have konsekvenser for miljøet eller beskyttelsesniveauet

Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Nogle medlemslande er af den holdning, at EU bør søge at formå EPA-partnerlandene til at færdiggøre deres ratifikation inden for et rimeligt tidsrum, men at man fra EUs side også bør være parat til at udvise fleksibilitet, hvis der er begrundet formodning om, at ratifikationen er nært forestående. Andre EU-lande lægger mest vægt på at sikre WTO-medholdeligheden så snart som muligt.

Regeringens generelle holdning

Den hidtidige danske holdning til EPA-aftalerne har basis i folketingsvedtagelserne V 41 og V 62 fra henholdsvis 25. januar 2007 og 21. maj 2008 og forhandlingsoplæg på mødet i Folketingets Europaudvalg den 7. februar 2008. Det har indebåret en målsætning om, at EPA-forhandlingerne skal munde ud i resultater, der kan styrke AVS-landenes udvikling og som er i overensstemmelse med WTO's regler.

Den danske holdning til ændringen af MAR-forordningen i maj 2013 var, at man tilsluttede sig ændringsforslaget ud fra den begrundelse, at ordningen var WTO-stridig og ikke kunne videreføres upåagtet over tid. Dertil kom, at man med en offentligt udmeldt deadline ønskede at søge at formå de pågældende partnerlande til reelt at indgå aftalerne. Samtidig var man fra dansk side parat til at udvise fleksibilitet i forhold til, hvornår denne deadline præcis blev fastsat til, og fra dansk side arbejder man for, at EU udviser den nødvendige fleksibilitet i de fortsatte

EPA-forhandlinger med henblik på at sikre indgåelse af flest mulige udviklingsvenlige og gensidigt tilfredsstillende aftaler inden for et rimeligt tidsrum.

I forlængelse heraf støtter regeringen, at EU søger at formå EPA-partnerlandene i ECOWAS, EAC og SADC til at færdiggøre deres ratifikation inden for et rimeligt tidsrum, samtidig med at man fra dansk side er parat til at udvise fleksibilitet, hvis der er begrundet formodning om, at ratifikationen reelt er nært forestående. Regeringens holdning vil blive meldt ud den 8. september 2016.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Ændringen af MAR-forordningen blev forelagt til forhandlingsoplæg på mødet i Folketingets Europaudvalg den 23. november 2012. Her fik daværende regering mandat til, at Danmark tilsluttede sig ændringsforslaget og til, at Danmark i den videre almindelige lovgivningsprocedure ville udvise fleksibilitet i forhold til, hvornår forslaget reelt skulle træde i kraft.

EPA-forhandlingerne har været forelagt til forhandlingsoplæg på mødet i Folketingets Europaudvalg den 7. februar 2008. Dansk holdning til EPA-aftalerne har desuden basis i folketingsvedtagelserne V 41 og V 62 fra henholdsvis 25. januar 2007 og 21. maj 2008.

Siden er Folketingets Europaudvalg løbende blevet orienteret om udviklingen i EUs forhandlinger om EPA'er med AVS-landene. Senest er EUs beslutning om underskrift og midlertidig anvendelse af EPA'en med EAC forelagt FEU til orientering den 15. juni 2016.